

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
DE RAAD

ZITTING 2023-2024

26 MAART 2024

STUDIEBEZOEK
Zeescouts 140 FOS Roodbaard

SAMENVATTEND VERSLAG

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport
uitgebracht door de heer Mathias VANDEN BORRE

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Leden: mevrouw Lotte Stoops, voorzitter, de heer Mathias Vanden Borre, mevrouw Els Rochette

Verontschuldigd: mevrouw Carla Dejonghe, de heer Pascal Smet, de heer Jan Busselen

Dames en heren,

De Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport bracht op dinsdag 26 maart 2024 een terreinbezoek aan zeescouts 140 FOS Roodbaard te Laken.

De heer Mathias Vanden Borre wordt aangeduid als verslaggever.

Verwelkoming, voorstelling en gedachtewisseling

De delegatie is ontvangen door mevrouw Myrthe Van den Eede en de heer Lynus Nyssen van de eenheidsleiding en de heer Mathias Van Heddegem, voorzitter van de vzw Brussel Open Scouting.

Tijdens een rondleiding op het domein, dat gedeeld wordt met de Marinekadetten (KMK – CRMC), 75 Sea Scouts (Scout Marin de Bruxelles) en Brussels Sailing Academy, leggen de gastvrouw en gastheren de werking uit van 140 FOS Roodbaard. In dialoog met de commissieleden wordt ingegaan op de toekomstperspectieven en de infrastructuur.

140 FOS Roodbaard is een zeescouts-eenheid die deel uitmaakt van de FOS Open Scouting, een pluralistische scoutsfederatie. FOS Open Scouting telt meer dan 10.000 leden, verspreid over 55 eenheden (afdelingen) in Vlaanderen en Brussel. De federatie omvat landscouts, zeescouts en eenheden voor expats. In FOS wordt een scoutsafdeling een eenheid genoemd.

In Brussel overkoepelt de vzw Brussel Open Scouting de FOS zeescouts (140 FOS Roodbaard) en de landscouts (14de FOS Faunaten). Deze vzw ondersteunt beide eenheden materieel, financieel en administratief. Het meest gekend is het jaarlijks Oesterfeest, waarvan de opbrengst naar beide eenheden gaat.

Zeescouts 140 FOS Roodbaard komt elke zondag (behalve tijdens de schoolvakanties) bijeen in het nautisch centrum aan de oever van het Kanaal Brussel-Willebroek. Kinderen vanaf zeven jaar zijn welkom. De activiteiten bestaan in hoofdzaak uit roeien, zeilen of kanovaren, onderhouden van de basis en boten, of werken aan het behalen van een van de vele scoutsbadges. Met de kleinsten wordt vaak gespeeld in het nabijgelegen park van Neder-Over-Heembeek of wordt een bezoek gebracht aan het zwembad.

In 2006 zijn de oprichters erin geslaagd om een plaatsje te krijgen in het nautisch centrum dat toen in oprichting was. Daar de verdeling reeds gemaakt was, moest Roodbaard zich tevreden stellen met het berghok. Veertien jaar was dat het enige lokaal waar de eenheid o.m. over elektriciteit en water kon beschikken. Het lokaal werd, en wordt nog steeds, hoofdzakelijk gebruikt als opslagruimte. Tot een zestal jaar geleden beschikte de eenheid niet over toegang tot sanitaire installaties. Dankzij overeenkomsten met de overige gebruikers van het centrum is dat nu wel het geval.

Het ‘hok’ was de startbasis van 140 FOS Roodbaard. Tijdens het eerste jaar waren er vier leden. De leiding bestond uit een aantal stichtende volwassenen die voorheen de Faunaten hadden opgericht. Vandaag telt de eenheid 82 leden, verdeeld over drie groepen: zeven- tot elfjarigen, twaalf- tot veertienjarigen en de ouderen. Er wordt hoofdzakelijk gerekruteerd binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle groepen hebben activiteiten op het water. De jongsten beginnen met kano's.

140 FOS Roodbaard is de enige Nederlandstalige zeescouts binnen het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De samenwerking met de Franstalige zeescouts verloopt informeel en amicaal en gaat voornamelijk over het uitlenen van materiaal en occasionele bijstand.

Het beperkt aantal beschikbare boten zet een rem op verdere uitbreiding. Niet alle boten zijn altijd beschikbaar. Sommige liggen op het droge voor onderhoud en herstellingen. Dat wordt door de leiding uitgevoerd, naast de organisatie en begeleiding van de wekelijkse activiteiten.

Niet alle groepen hebben wekelijks activiteiten op het water. Er worden alternatieven voorzien aan wal. Naast het tekort aan boten, zorgt ook de gebrekkige infrastructuur ervoor dat er niet kan uitgebreid worden. In het begin van het werkjaar komen meestal veel nieuwe kinderen, die bij slecht weer afhaken, omdat er enerzijds onvoldoende boten zijn, en anderzijds onvoldoende binnenactiviteiten kunnen georganiseerd worden. Dit heeft eveneens een negatieve impact op de vorming en voorbereiding van doorstromers en leiding.

De leiding stelt vast dat de kinderen vaak eenzelfde sociaal-economisch profiel hebben. De eenheid zou graag diverser worden, maar weet niet hoe dat aan te pakken. De prijzen voor de lidgelden of kampen worden bewust laag gehouden. Mochten er toch nog moeilijkheden zijn, worden oplossingen gezocht binnen de organisatie, zodat niemand uitgesloten wordt. De commissieleden suggereren om contact op te nemen met de vzw's Nakama en Foyer. Zij hebben allebei jeugdwerkingen en hebben heel veel ervaring met diversiteit.

In 2018 heeft de Haven van Brussel een bijkomend terrein toegewezen (net naast het nautisch centrum) waarop de eenheid containers heeft geplaatst. 140 FOS Roodbaard heeft het terrein in concessie tot 2034, waarop mag gebouwd worden. Na afloop van de concessie moet het terrein in oorspronkelijke staat worden teruggegeven. Omdat er een gewestelijk masterplan bestaat voor de voorhaven mogen er geen definitieve lokalen geplaatst worden. Het masterplan voorziet voor het terrein een hellend vlak voor de jachthaven van BRYC. Vandaar dat er gestart is met het plaatsen van oude containers als lokalen. Met middelen van de VGC is het terrein omheind.

VZW BOS is er in 2020 in geslaagd om van de VGC subsidies te krijgen om een prefabgebouw te plaatsen van 6m x 10m. Gelet op het aantal leden is dat nu al een kleine oppervlakte. Vooraleer er kan gestart worden met de eigenlijke bouw moeten de scouts zelf de waterleiding van Vivaqua op het terrein opsporen. Zowel de haven als Vivaqua beschikken niet over de plannen hiervan. Sinds begin maart 2024 zijn de scouts met graafwerken gestart, samen met de kinderen, tijdens de wekelijkse activiteiten.

Vorig weekend is de waterleiding gevonden. Als alles volgens plan verloopt, kan de aannemer tegen de zomer 2024 met de werken beginnen. Binnen de drie maanden zouden de werkzaamheden afgerond zijn. Afbeeldingen van de toekomstige infrastructuur worden toegevoegd als bijlage.

Het hele proces om de nieuwe constructie te realiseren, zal in totaal een zestal jaar in beslag hebben genomen. Het zwaarste probleem lag bij de aflevering van de bouwvergunning door de Stad Brussel. De dienst Stedenbouw kende het concept 'concessie' niet en vroeg de 140 FOS Roodbaard om een eigendomsakte van de grond. De grond is eigendom van de Haven van Brussel. Uiteindelijk is dat toch opgelost en heeft de Stad Brussel de concessieovereenkomst aanvaard.

Het is eveneens de bedoeling om de bestaande containers in een nieuw jasje te steken. Zij worden hoofdzakelijk gebruikt als opslagplaatsen. De budgetten hiervoor werden in 2020-2021 toegekend. De inflatie heeft er echter voor gezorgd dat deze niet meer zullen volstaan. Wellicht zal er aangeklopt worden bij de VGC voor bijkomende middelen.

De zeescouts drukt de wens uit om bij de uitvoering van het masterplan voor de ontwikkeling van de haven betrokken te worden en op die manier een duurzame, stenen infrastructuur te verwezenlijken. De precaire financiële toestand van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is echter een rem op de uitvoering van die plannen.

Naast overheidssubsidies haalt de scouts ook inkomsten uit activiteiten zoals een barbecue op de kade of het jaarlijkse Oesterfeest dat de vzw BOS organiseert voor Roodbaard en de Faunaten. De opbrengst hiervan wordt hoofdzakelijk gebruikt voor de aankoop en het onderhoud van boten en andere materialen.

Het nautisch centrum wordt gebruikt door verschillende organisaties. Op een informele manier wordt ervoor gezorgd dat de beperkte beschikbare ruimte door alle organisaties optimaal kan benut worden. Bij de planning van activiteiten houdt 140 FOS Roodbaard altijd rekening met de andere gebruikers zodat er geen burenruzies ontstaan.

De Nederlandstalige zeescouts is de enige vereniging die elke zondag het terrein gebruikt. De andere organisaties zijn minder aanwezig, waardoor er onderling niet veel contact is. De nauwste contacten zijn er met de Franstalige zeescouts. Beide groepen lenen af en toe materialen aan elkaar.

Het contact met de Marinekadetten beperkt zich tot een drietal keer per jaar, terwijl deze groep over het grootste en meest comfortabele deel van het nautisch centrum beschikt. Dat is soms een bron van frustratie.

140 FOS Roodbaard werkt regelmatig samen met de Jeugddienst van de VGC en de gemeenschapscentra in de omgeving. In het verleden werd herhaaldelijk gebruikgemaakt van de infrastructuur van GC Nekkersdal om binnenactiviteiten te organiseren bij slecht weer. Een nadeel is de grote afstand tussen het nautisch centrum en het gemeenschapscentrum.

Het activiteitenaanbod verschilt volgens de leeftijdsgroepen. De welpen, de jongste groep, worden geïnitieerd in de wateractiviteiten via kano's. Dit gebeurt in de binnenhaven. Deze bootjes zijn gemakkelijk te hanteren.

Voor oudere kinderen worden grotere boten gebruikt. Met die boten kan niet alleen geroeid worden. Er kunnen eveneens zeilen of motoren op gemonteerd worden.

Geleidelijk worden de activiteiten op het water uitgebreid. Concreet betekent dit dat voor de jongsten het aanbod grotendeels aan wal gebeurt. Voor veel kinderen is de zeescouts immers de eerste kennismaking met waterontspanning. Met de welpen werden in het verleden activiteiten in het zwembad van Neder-over-Heembeek gepland. Dit liep niet vlot, omdat er aan de kassa vaak bezwaar werd gemaakt tegen groepen. Alleen met de nodige overtuigingskracht en onderhandelings technieken kreeg men toegang. Wanneer men op voorhand trachtte te reserveren, kreeg men eveneens een negatief antwoord. Dit heeft ertoe geleid dat zwembadbezoek is weggefallen.

's Winters worden over het algemeen meer landactiviteiten georganiseerd. Op het water is de temperatuur meestal lager dan aan wal. Afhankelijk van de weersomstandigheden zijn er ook binnenactiviteiten. Maar de beperkte plaats zorgt ervoor dat dit niet voor alle groepen tegelijk kan. Er moet steeds alternerend worden gewerkt. Het doel is wel zoveel mogelijk wateractiviteiten te organiseren.

Elk jaar organiseert de eenheid een kamp waar alle kinderen kunnen aan deelnemen. Dit jaar is gekozen voor Loppem als bestemming. Uitzonderlijk is het dit keer niet aan het water. De oudste groepen zullen evenwel uitstapjes maken tot aan de zee. Bij andere zeescouts zal gehoord worden of er boten beschikbaar zijn om op het water te kunnen.

Om de vier jaar gaan de oudsten met de vlet boten naar Nederland op kamp. Daar wordt twee weken gezeild op de binnenwateren. Als uitvalsbasis wordt het Grevelingenmeer gekozen.

Al twee keer werd de Loire afgevaren met de kano's. De boten worden dan per twee verbonden als catamarans. Het vertrekpunt is telkens Nevers. Tijdens de veertiendaagse wordt ongeveer 300 km afgelegd. 's Nachts wordt gekampeerd op de eilandjes in de rivier.

Naast kano's zijn de basisboten vletten. Die boten zijn krachtig en kunnen tegen een stootje. Ze vragen wel veel onderhoud. Het onderhoud gebeurt door de leiding. Het onderhoudsmateriaal wordt zoveel als mogelijk aangekocht samen met andere verenigingen.

De verslaggever,
Mathias VANDEN BORRE

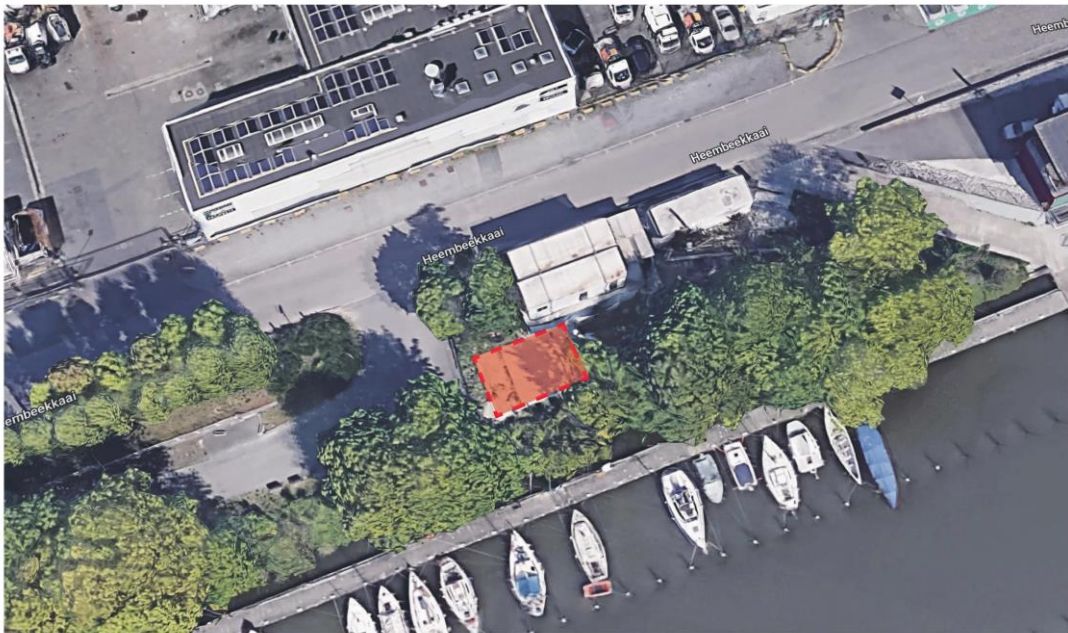
De voorzitter,
Lotte STOOPS

Bijlage

FOS Open Scouting
LAKEN

FOS Open Scouting

FOS Open Scouting

FOS Open Scouting

FOS Open Scouting

FOS Open Scouting

